

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 640)

Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/665)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG/101-652/07233

5.1.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.12.1993 tarihinde kararlaştırılan "Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekeceği ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre, Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar veya Anayasanın 92 nci maddesi uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat ve manevralara katılan personelden ve yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda Genelkurmay Başkanlığının muvafakatı üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile görevlendirilen Silahlı Kuvvetler mensuplarından çeşitli nedenlerle hayatlarını kaybeden veya malul olanlara tazminat verilmesi mümkün olamamaktadır.

Halihazırda, 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre, barışta güven ve asayişin korunması amacına yönelik görevlerde bulunanların bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları halinde ölenlerin kanunî mirasçılarına, keza sakatlananlara veya yaralananlara nakdî tazminat ödenmektedir.

Yine, 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre ise, yurt dışında sürekli görev veya her türlü geçici görev nedeniyle bulunan Türk uyruklu kamu personelinden; bu görevlerinden dolayı (görevleri sona ermiş olsa bile) yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast sonucu ölen, sakat kalan ve yaralananlar hakkında da 2330 sayılı kanun hükümleri uygulanmaktadır.

Bilindiği üzere, Kıbrıs Türk Barış Harekâtından sonra ilk defa Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Kararına istinaden Somali ve İtalya'ya birlik halinde gönderilmiş olup, halen kendilerine tevdi edilen görevleri başarı ile yürütmektedir. Bu tip görevler sırasında, bu görevin sebep ve tesiri ile ölen,

sakat kalan ve yararlananlar olabilmektedir. Ancak, bu durumlara maruz kalanların kanunî mirasçılara ve malul olanların kendilerine (mevzuatta hüküm bulunmaması nedeniyle) tazminat verilememesi, anılan kişilerin mağduriyetlerine neden olduğu gibi, kamuoyunda da Devletimiz açısından olumsuz etki yaratmaktadır.

Ülkemizden çok uzakta, büyük bir özveri ile Türkiye Cumhuriyeti adına görev yapan kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri personelinden, vazifenin sebep ve tesiri ile hayatlarını kaybeden, sakat kalan veya yaralananlara tazminat ödenmesinin, Devletimizin bir vefa borcu olduğu değerlendirilmektedir.

Hazırlanan Tasarı ile, söz konusu görevlerde ölenlerin kanunî mirasçıları ile sakatlanan veya yaralananlara da 2330 sayılı kanun hükümlerinde öngörülen esaslar çerçevesinde tazminat verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile, genel gerekçede belirtilen nedenlerle, 2453 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak, anılan Kanunun kapsamı genişletilmekte olup, Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu andlaşmalar uyarınca ya da 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 10 uncu maddesi gereğince görevlendirilenler ile yabancı ülkeler veya uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat veya manevralar sırasında bu görevin başlangıcından bitimine kadar geçen süre içerisinde ölenlerin kanunî mirasçıları ile sakatlanan ve yaralananlara da 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanarak, anılan kişilere söz konusu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde tazminat verilmesi sağlanmaktadır.

Madde 2. — Madde ile, 2453 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmek suretiyle, Muavenet gemimize bir Amerikan gemisinden ateş açılması sonucu doğan yaralanma ve ölüm olayının meydana geldiği tarihe tekabül eden 30.8.1992 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre içerisinde, 1 inci maddenin (b) bendinde belirtilen durumlarda ölen, sakatlanan ve yaralananlar hakkında da 2330 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanabilmesi imkânı getirilmektedir.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No.: 1/665

Karar No.: 18

10.2.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 10.2.1994 tarihli 7 nci Birleşiminde, Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Mehmet Gölhan ile Millî Savunma ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle incelenip görüşüldü.

Yürürlükteki mevzuatımıza göre halen:

a) Barışta güven ve asayişin korunması amacıyla yönelik görevlerde bulunanların bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu,

b) Sürekli veya her türlü geçici görev nedeniyle yurt dışında bulunan Türk uyruklu kamu personelinin; bu görevlerinden dolayı (görevleri sona ermiş olsa bile) yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast sonucu,

Ölmeleri veya sakat kalmaları halinde; ölenlerin kanunî mirasçılarında, sakatlanan veya yaralananların ise kendilerine, 2330 sayılı Kanun uyarınca nakdi tazminat ödenmektedir.

Ancak, Türkiye'nin taraf olduğu andlaşmalar veya Anayasanın 92 nci maddesi uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat ve manevralara katılan personelden ve yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda Genelkurmay Başkanlığının muvafakatı üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile görevlendirilen Silahlı Kuvvetler mensuplarından çeşitli nedenlerle hayatlarını kaybeden veya malul olanlara tazminat verilmesi mümkün olamamakta, bu durum ise anılan kişilerin mağduriyetlerine neden olduğu gibi, kamuoyunda da Devletimiz açısından olumsuz etki yaratmaktadır.

Bu mahzurları gidermek amacıyla hazırlanan Tasarıda ise; söz konusu görevlerde ölenlerin kanunî mirasçıları ile bu görevlerde sakatlanan veya yaralananlara da 2330 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tazminat verilmesi, ayrıca 2453 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenerek; Muavenet gemimize bir Amerikan gemisinden ateş açılması sonucu doğan yaralanma ve ölüm olayının meydana geldiği tarihe tekabül eden 30.8.1992 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre içerisinde, 1 inci maddenin (b) bendinde belirtilen durumlarda ölen, sakatlanan ve yaralananlar hakkında da 2330 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanabilmesi amaçlanmıştır.

Tümü üzerindeki görüşmelerden ve yapılan tamamlayıcı açıklamalardan sonra Tasarı Komisyonumuzca da benimsenmiş ve maddelerinin müzakeresine geçilmesi kararlaştırılmış, Tasarının;

— 1 inci maddesi, Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine Hükümetin müsaadesi tahtında yabancı ülkelerde harekât görevi icra eden Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarından bu görevleri sırasında ölen, sakat kalan ve yaralananların da 2330 sayılı Nakdî Tazminat Kanunu hükümlerinden yararlandırılmalarını sağlamak amacıyla verilip kabul edilen önerge doğrultusunda maddenin (b) bendine "harekât" ibaresi eklenmek suretiyle,

— 2 nci maddesi, maddeye bağlı geçici 3 üncü maddede yer alan "2330 sayılı Kanun" ibaresi, atıfta bulunulan Kanunun tarihine de madde metninde yer vermek amacıyla "3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

— Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri ise aynen, kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>A. Baki Tuę</i>	<i>Ural Kökli</i>
Ankara	Uřak
Sözcü	Üye
<i>Mustafa Kaçmaz</i>	<i>Süha Tanık</i>
Van	İzmir
Üye	Üye
<i>Turgut Tekin</i>	<i>Cemal Şahin</i>
Adana	Çorum
Üye	Üye
<i>Hüseyin Aksoy</i>	<i>Mukadder Bařeęmez</i>
Eskiřehir	İstanbul
Üye	Üye
<i>Mehmet Vehbi Dinçerler</i>	<i>Tevfik Diker</i>
Ankara	Manisa
Üye	Üye
<i>Cevat Ayhan</i>	<i>Ferit Aydın Mirkelam</i>
Sakarya	Şanlıurfa
Üye	Üye
<i>Muhtar Mahramlı</i>	<i>Ali Uzun</i>
Tekirdaę	Zonguldak

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

7.4.1994

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/665

Karar No.: 36

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 5.1.1994 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi gereği Millî Savunma Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen "Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 6.4.1994 tarihli 45 inci birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Başkanlığında, Millî Savunma ve Maliye Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşüldü.

Bilindiği gibi, yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre, Türkiye'nin taraf olduğu andlaşmalar veya Anayasanın 92 nci maddesi uyarınca yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile uluslararası sahalarda eğitim, tatbikat ve manevralara katılan personelden ve yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda Genelkurmay Başkanlığının muvafakati üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile görevlendirilen Silahlı Kuvvetler mensuplarından çeşitli nedenlerle hayatlarını kaybeden veya malul olanlara tazminat verilmesi mümkün olamamaktadır.

Oysa; barışta güven ve asayişin korunması amacına yönelik görevlerde bulunanların bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle, sürekli veya geçici görev nedeniyle yurt dışında bulunan Türk uyruklu kamu personelinden, bu görevlerinden dolayı (görevleri sona ermiş olsa dahi) yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast sonucunda, ölmeleri, sakat kalmaları ya da yaralanmaları halinde kendilerine, kanunî mirasçılarında 2330 Sayılı Kanun uyarınca tazminat ödenmektedir.

Tasarı ile bu farklı uygulamanın kaldırılarak Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu andlaşmalar uyarınca, ya da 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 10 uncu maddesi gereğince görevlendirilenler ile yabancı ülkeler veya uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat, manevra veya hareket sırasında bu görevin başlangıcından bitimine kadar geçen süre içerisinde ölen, sakat kalan veya yaralananlar ile kanunî mirasçılarında da Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde tasarıda yer alan hususlar uygun bulunmuş ve hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamaları takiben tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzda da benimsenerek Millî Savunma Komisyonu metni görüşmelere esas alınmak suretiyle maddelerine geçilmiştir.

Millî Savunma Komisyonu metninin 1 ve 2 nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri Komisyonumuzda da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İlyas Aktaş
Samsun

Sözcü
Yılmaz Ovalı
Bursa

Üye
Veli Andaç Durak
Adana
Üye
Gaffar Yakın
Afyon
Üye
M. Nedim Budak
Ankara
Üye
Edip Safder Gaydalı
Bitlis
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Muharrem Şemsek
Çorum
Üye
İsmail Köse
Erzurum
Üye
Yahya Uslu
Manisa
Üye
Abdullah Gül
Kayseri
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Mustafa Yılmaz
Malatya
Üye
Nevşat Özer
Muğla

Üye
Timurçin Savaş
Adana
Üye
Bilal Güngör
Ankara
Üye
Melih Pabuçcuoğlu
Balıkesir
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
Üye
A. Adnan Türkoğlu
Çorum
Üye
Mehmet Gözlükaya
Denizli
Üye
Z. Selçuk Maruflı
İstanbul
Üye
Osman Develioğlu
Kayseri
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli
Üye
Mustafa Ünal
Konya
Üye
Münir Doğan Ölmeztoprak
Malatya
Üye
Doğan Baran
Niğde

Üye
Koray Aydın
Trabzon

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 23.4.1981 tarihli ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ile Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. — Bu Kanun;

a) Yurt dışında sürekli görev veya her türlü geçici görev nedeniyle bulunan Türk uyruklu kamu personelinden; bu görevlerinden dolayı (görevleri sona ermiş olsa bile) yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast sonucu ölen, sakat kalan ya da yaralananları,

b) Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu andlaşmalar uyarınca ya da 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 10 uncu maddesi gereğince görevlendirilenler ile yabancı ülkeler veya uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat veya manevralar sırasında bu görevin başlangıcından bitimine kadar geçen süre içerisinde ölen, sakat kalan ve yaralananları,

Kapsar ve bunlar hakkında 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır."

MADDE 2. — 2453 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3. — 30.8.1992 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre içerisinde 1 inci maddenin (b) bendi kapsamına girenler hakkında da 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanır."

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 23.4.1981 tarihli ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. — Bu Kanun;

a) Yurt dışında sürekli görev veya her türlü geçici görev nedeniyle bulunan Türk uyruklu kamu personelinden; bu görevlerinden dolayı (görevleri sona ermiş olsa bile) yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast sonucu ölen, sakat kalan ya da yaralananları,

b) Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar uyarınca ya da 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 10 uncu maddesi gereğince görevlendirilenler ile yabancı ülkeler veya uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat, manevra veya hareket sırasında bu görevin başlangıcından bitimine kadar geçen süre içerisinde ölen, sakat kalan ve yaralananları,

Kapsar ve bunlar hakkında 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır."

MADDE 2. — 2453 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3. — 30.8.1992 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre içerisinde 1 inci maddenin (b) bendi kapsamına girenler hakkında da 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanır."

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millî Savunma Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Prof. Dr. T. Çiller</i> Başbakan	
Devlet Bakanı ve Başb. Yrd. <i>M. Karayalçın</i>	Devlet Bakanı <i>N. Cevheri</i>
Devlet Bakanı <i>Y. Aktuna</i>	Devlet Bakanı <i>A. Ataç</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Tez</i>	Devlet Bakanı <i>B. S. Daçe</i>
Devlet Bakanı <i>T. Akyol</i>	Devlet Bakanı <i>A. Ş. Ereğ</i>
Devlet Bakanı <i>N. Kurt</i>	Devlet Bakanı <i>M. Kahraman</i>
Devlet Bakanı <i>C. Erhan</i>	Devlet Bakanı <i>N. Tekinel</i>
Devlet Bakanı <i>E. Şahin</i>	Devlet Bakanı <i>M. A. Yılmaz</i>
Devlet Bakanı <i>Ş. Erdem</i>	Adalet Bakanı <i>M. S. Oktay</i>
Millî Savunma Bakanı <i>M. Gölhan</i>	İçişleri Bakanı <i>N. Mentеше</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>O. Kumbaracıbaşı</i>	Maliye Bakanı <i>İ. Attila</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>N. Ayaz</i>	Bay. ve İskân Bakanı <i>O. Kumbaracıbaşı</i>
Sağlık Bakanı <i>M. K. Dinç</i>	Ulaştırma Bakanı <i>M. Köstepen</i>
Tarım ve Köy İşleri Bakanı <i>R. Şahin</i>	Çal. ve Sos. Güv. Bakanı <i>M. Moğultay</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>M. T. Köse</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V. <i>R. Şahin</i>
Kültür Bakanı <i>D. F. Sağlar</i>	Turizm Bakanı <i>A. Ateş</i>
Orman Bakanı <i>H. Ekinci</i>	Çevre Bakanı <i>R. Akçalı</i>

**(Millî Savunma Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)**

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)**

MADDE 3. — Millî Savunma Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millî Savunma Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

